

Arbejdstidsaftale 08's enkeltelementer

Arbejdstid

For at gøre aftalen enkel og ubureaukratisk bygger aftalen på et helt skoleår. Det maksimale undervisningstimetal er fastlagt for et skoleår. Hvis du ansættes for mindre end et skoleår, skal de maksimale undervisningstimetal beregnes forholdsmæssigt. Denne beregning opfordres du til at drøfte med din leder/TR. Se i øvrigt afsnittet om "Til- og fratræden i skoleåret".

Der kan planlægges med overarbejde ud over årsnormen. Hvis det er nødvendigt at planlægge med overarbejde, kan det ske efter drøftelse mellem skolelederen og den enkelte lærer. I denne situation skal du samtidig aftale med din leder, om overarbejdet skal udbetales løbende med overtidbetaling eller afvikles i det efterfølgende skoleår. Der er også mulighed for at aftale, at overtiden samles op fra flere skoleår til samlet afspadsering i et efterfølgende skoleår.

Ferie

Det maksimale undervisningstimetal bygger på at du afvikler 5 uger ferie i løbet af skoleåret. Har du overført ikke afviklet ferie fra anden arbejdsgiver eller tidligere skoleår skal dit undervisningstimetal nedsættes på samme måde som 6. ferieuge afvikles. Ønsker du afvikling af 6. ferieuge nedsættes dit undervisningstimetal. Hvis omregningsfaktoren er 2,18 skal dit undervisningstimetal nedsættes med $37/2,18 = 16,97$ undervisningstimer.

Undervisningsopgaven

Undervisningsopgaven udgør et hele. Definitionen af undervisningstiden knytter an til undervisning i henhold til folkeskolelovens § 16, hvorpå elevernes rettigheder m.h.t. undervisning i fag og fagblokke bygger. Det indebærer, at det er fagenes årlige timetal, jf. den lokale beslutning om timefordelingsplanen, der indgår i lærerens opgaveoversigt. Tilsvarende skal de årlige timetal for holddannelse, specialundervisning, dansk som andetsprog mv. indgå i opgaveoversigten.

Der skal i videst muligt omfang skabes sammenhæng i de enkelte læringsprocesser, hvorfor skoledagens struktur og organisering skal bygge på behovene i undervisningen.

Principperne og rammerne for placeringen af undervisningstimerne fastlægger lederen i samarbejde med lærerne. Skolelederen udarbejder et grundskema, men de udmeldte timer i henhold til skolens timefordelingsplan ændres ikke som følge af grundskemaets udmøntning af de udmeldte timer.

Undervisningsministeriets vejledning om undervisningstimetal m.v. findes på ministeriets hjemmeside: <http://www.uvm.dk/>

Det maksimale undervisningstimetal for nyuddannede skal nedsættes med 30 årlige timer. Hensigten med dette er for en 2-årig periode at lette nyuddannede læreres overgang fra studie til selvstændig varetagelse af undervisningsopgaven i folkeskolen.

Opgaver i tilknytning til undervisningen er defineret bredt i aftalen. Opgaverne er ikke bundet op på bestemte former. Det gælder fx forberedelse og efterbehandling af

undervisningen, som læreren varetager alene og sammen med andre. Forpligtelsen til at løse samarbejdsopgaver vedrørende undervisningen og opgaver gælder uanset form og deltagerkreds.

Du har sammen med dine kolleger som udgangspunkt ansvaret for undervisningsopgaven, og dermed også mulighed for i den konkrete situation at finde de mest hensigtsmæssige løsninger. Aftalen giver således mulighed for at udvikle opgaveløsningen i forhold til de aktuelle behov og målene.

Udviklingsaktiviteter, der har sammenhæng med og som udspringer af undervisningen, er omfattet af undervisningsopgaven, mens f. eks. pædagogiske dage og udviklingsprojekter uden for egen skole indgår som "andre opgaver".

Opgaver mellem undervisningstimer er en del af undervisningsopgaven. Det dækker over bl.a. elevfrikvarterer, men kan også dække opgaver, som lærerne tilrettelægger som en del af undervisningsopgaven.

Selve aftaleteksten beskriver kortfattet samspillet mellem lærernes professionelle ansvar og ledelsens ansvar for klar og tydelige ledelse: "Lærerne varetager undervisningsopgaven selvstændigt inden for de prioriteringer, mål og rammer, som ledelsen fastsætter i samarbejde med lærerne. Ledelsen og lærerne er løbende i dialog om mål og resultater af undervisningen, herunder drøftes opgaverne i tilknytning til undervisningen."

Netop ved at følge med og op på undervisningen i dialog med lærerne kan ledelsen understøtte lærerne i forhold til målene. Tvivl og usikkerhed om mål og rammer kan drøftes professionelt. Du kan derved være med til sammen med ledelsen og dine kolleger at skabe en bedre og mere tilfredsstillende arbejdssituation på skolen.

"Andre opgaver"

"Andre opgaver" er i Arbejdstidsaftale 08 opgaver, der ikke indgår i undervisningsopgaven. Der er i de fleste tilfælde tale om opgaver som varetages af en eller få lærere f.eks. tilsyn og hvern.

Der er to undtagelse fra denne hovedregel:

- Deltagelse i møder fælles for alle lærere, fx pædagogisk råd og pædagogiske dage
- medarbejdersamtaler

Alle lærere skal uanset beskæftigelses grad have nedsat det maksimale undervisningstimetotal, fordi de fælles møder mv. skal indgå som "andre opgaver".

"Andre opgaver" er defineret som opgaver, der hverken er undervisning eller opgaver i tilknytning til undervisning. Herfra er der tre undtagelser.

- Klasselærerfunktionen
- Lejrskoler – supplerende tid ud over undervisningen
- Afgangsprøver og censur – supplerende tid ud over undervisningsopgaven

Kreds og kommune kan aftale, at lejrskole og afgangsprøver fuldt ud indgår i undervisningsopgaven. Det betyder, at lærernes undervisningstimetal ikke nedsættes, som følge af deltagelse i lejrskole eller medvirken ved afgangsprøver.

I såvel lejrskoleperioden som prøveperioden afvikles en andel af de udmeldte undervisningstimer. For den enkelte lærer er de afviklede undervisningstimer således afregning for deltagelse i lejrskole/afgangsprøver, når kreds og kommune har aftalt at lejrskole og afgangsprøver fuldt ud indgår i undervisningsopgaven.

Har kreds og kommune aftalt, at der skal gives supplerende tid, betyder det, at dit undervisningstimetal skal nedsættes i det skoleår, hvor du er på lejrskole eller medvirker ved afgangsprøverne.

Den supplerende tid indgår som "andre opgaver" ud over den undervisningsopgave, du har i skoleåret. Hvordan den supplerende tid skal beregnes er et lokalt anliggende, så du må henvende sig til din skoleleder/TR/kreds herom.

I aftalen er der en liste med "andre opgaver" samt en del eksempler.

Der kan mellem kreds og kommune eller mellem Skoleleder og TR indgås akkordaftale for "andre opgaver". I en akkordaftale er opgaven defineret og de nærmere vilkår, tid mv. for løsning af opgaven fastlagt – og der er tale om endelig afregning. Det betyder, at du er forpligtet til at løse opgaven inden for de rammer, de lokale parter har aftalt.

Hvis der ikke er aftalt akkord af din TR eller kreds for en opgave, fastlægger din skoleleder det forventede tidsforbrug. Det skal ske i dialog med dig og på baggrund af en beskrivelse af den opgave, du får. Du ikke er forpligtet ud over den tid, skolelederne har fastlagt, og du skal drøfte situationen med din leder, hvis tider ikke rækker til at løse opgaven. I givet fald afgør skolens leder, om der skal anvendes mere arbejdstid på opgaven – eller om du skal stoppe med at løse opgaven, når tiden er brugt

Aldersreduktion, kombinationsbeskæftigelse, ferie ud over 5 uger samt afspadseringstimer fra tidligere skoleår indgår som "andre opgaver". Der er ikke tale om arbejdsopgaver på skolen, men det er en "teknisk" enkel måde, at indregne det på.

Der er mulighed for at overføre ferie fra tidligere ferieår (ferietimer ud over 4 uger) og for at afspadseringstimer afvikles på skoledage.

Hvis der kan aftales afvikling på skoledage, indgår timerne imidlertid ikke som "andre opgaver". I stedet holder du fri fra den planlagte undervisning m.v. de pågældende skoledage.

Dit undervisningstimetal

Kredsen og kommunen har aftalt et maksimalt undervisningstimetal. Det tal tælles der ned fra. Når du har opgaver, der falder ind under definitionen af "andre opgaver", skal timetallet divideres med omregningsfaktoren – derved beregnes, hvor mange undervisningstimer, du skal have nedsat undervisningstiden med.

Kreds og kommune skal aftale et lavere maksimum og en særlig omregningsfaktor for nyuddannede.

Her ud over kan kreds og kommune have aftalt andet maksimum og andre omregningsfaktorer for:

- Omregningsfaktor for undervisning ved selvstændige specialskoler, centerklasser, specialklasserækker,
- Omregningsfaktor for undervisning heldagsskoler, heldagsklasser,
- Hold- og to-lærertimer ud over de årlige undervisningstimer til fag og fagblokke
- Midlertidige tilfældige vikartimer

En del kredse har aftalt en særlig faktor og nærmere retningslinjer for vikartimer. Også i dette tilfælde må du se på kredsens hjemmeside eller spørge din kreds/TR for få oplysninger herom.

For hold- og to-lærertimer fastlægger Arbejdstidsaftale 08, at der alene tale om pædagogisk begrundet holddannelse/ to-lærerordninger. Anden omregningsfaktor kan ikke anvendes ved praktisk begrundet holddannelse – dvs. holddannelse, der begrundet i fx faglokalernes størrelse eller udstyr. Der skal være tale om timer ud over de årlige timer til fag og fagblokke. Det betyder, at der skal være flere undervisningstimer til en eller flere lærere end klassens undervisningstimer i faget. Hvis det eksempelvis er besluttet, at skolen følger det vejledende timetal i matematik i 3. klasse på 150 årlige undervisningstimer, skal der – for at kunne anvendes en særlig omregningsfaktor, herudover være besluttet flere timer.

Den særlige lavere omregningsfaktor skal aftales under hensyn til de lokale forhold. Hvis muligheden anvendes, har kreds og kommune aftalt retningslinjer for anvendelse af sådanne hold- og to-lærertimer.

Der kan være tilfælde, hvor dit undervisningstimetal kan være større end det maksimale undervisningstimetal. Det drejer sig om to situationer:

- Hvor du har aftalt, at du ikke afvikler 5 ugers ferie skoleåret, men 4 uger fordi 1 uges ferie overføres til det efterfølgende ferieår – i denne situation vil det maksimale undervisningstimetal øges med 37 timer divideret med omregningsfaktor
- Hvor du har planlagt overarbejde

Opgaveoversigt

Alle lærere skal have en opgaveoversigt, som viser, hvad læreren påtænkes at skulle lave i det kommende skoleår.

Opgaveoversigten skal - jf. skolens timefordelingsplan - indeholde de årlige timetal for de fag i de klasser, som du skal undervise, samt de påtænkte årlige undervisningstimetal for anden undervisning – fx holdtimer, vikartimer, specialundervisning. Dine "andre opgaver", skal også fremgå af opgaveoversigten, og det skal kunne ses, hvor meget disse opgaver nedsætter dit undervisningstimetal med.

Opgaveoversigten er ikke bindende, men udgør et minimums løntilsagn for skoleåret. Det betyder, at hvis opgaveoversigten indeholder planlagt overtid, skal denne som minimum

indgå i arbejdstidsopgørelse ved skoleårets afslutning, med mindre du aftaler, at det skal udbetales løbende. Det gælder, uanset om der er sket ændringer i opgavernes indhold og omfang. Undervisningstillægget til dig skal også som minimum beregnes på grundlag af opgaveoversigten. Yderligere timer vil i begge tilfælde medføre yderligere betaling.

Arbejdstidens placering

Arbejdstiden kan maksimalt placeres på 209 dage. Din TR og skoleleder kan aftale at fravige dette.

Udgangspunktet for planlægning af arbejdstiden er, at det er lærerne/teamet selv der planlægger tilrettelægger arbejdet inden for de rammer og retningslinjer, der er drøftet på skolen.

For at sikre fleksibilitet og engagement er det afgørende, at der er mulighed for at tilrettelægge arbejdet, så den daglige arbejdstid, herunder undervisningen, er samlet, og at du og dine kolleger kan anvende arbejdstiden hensigtsmæssigt.

Skolens ledelse og lærere er i løbende dialog, så ledelsen kan understøtte lærernes arbejde og gribe ind, hvis der er tvivl om mål og retning eller evt. konflikter mellem lærerne om fordeling af opgaverne i teamet mv.

Elevpauser og frikvarterer fastlægges under hensyn til, at der i videst muligt omfang er sammenhæng i læreprocesserne. Planlægningen af frikvarterer skal også kunne tilgodese rekreative formål for lærerne, herunder mulighed for at spise frokost.

Lærerens arbejde foregår på skolen eller udenfor skolen efter nærmere drøftelse med skolens ledelse. Flexibiliteten i forhold til opgaveløsningen og den sunde fornuft er det afgørende princip for, hvor arbejdet udføres. Udgangspunktet er, at lærerne kan anvende arbejdstiden hensigtsmæssigt. Aftalen præciserer derfor, at lærerne er til stede på skolen, forudsat det giver mening i forhold til opgaverne, og forudsat at de fysiske rammer er i orden.

Aftalen beskriver en proces, som nogle skoler vil kunne anvende. Lærerne/læreteamet kommer med oplæg for tilstedeværelsen på skolen. Den endelige plan bliver til i dialog mellem ledelse og lærer/team.

I det hele tage lægger aftalen op til, at skolens ledelse og lærere samarbejder om skoleårets planlægning og som led heri drøfter principper for lærernes tilstedeværelse på skolen

Ændringer af opgaver

Et af målene for arbejdstidsaftale 08 er at skabe mere fleksibilitet i forhold til skolens samlede opgaveløsning.

Ændringer uden betydning for opgaveoversigten

Udgangspunktet er, at du og dine kolleger har ansvar for i den daglige prioritering

og tilrettelæggelse af undervisningsopgaven at tilpasse opgaverne i forhold til, hvad der gavner undervisningen inden for resurser, der er til rådighed. (– se afsnittet om undervisningsopgaven)

Aftalen beskriver endvidere, at du og skolens leder skal drøfte, hvilke opgaver, du løser, hvis eleverne er på lejrskole, i praktik, eller har prøveafvikling. Dette giver ikke anledning til ændring i opgaveoversigten. I denne drøftelse kan lærerne på baggrund af den daglige føling med undervisningen stille forslag om, at timerne anvendes som holdtimer eller tolærertimer, hvor der er behov. Også vikartimer og mindre tilsynsopgaver kan komme på tale.

Du og din leder skal være opmærksom på, at opgaver i tilknytning til undervisningen ikke knytter sig til den enkelte undervisningslektion. Det må i dialog drøftes, at der er et rimeligt forhold mellem de opgaver, du frigøres for, og de opgaver du løser.

Ændringer med konsekvens for opgaveoversigten

Din skoleleder kan også ændre de tillagte fag / klasser til fordel for "andre opgaver", ligesom der kan ændres i tillagte "andre opgaver" til gengæld for nye fag/ klasser. Så er der tale om ændringer i opgaveoversigten.

Ændringerne kan være begrundet i barsel, længerevarende sygdom m.v., men også i nye behov i undervisningen, eksempelvis en konkret satsning på at løse et specifikt pædagogisk problem.

Vurderer din skoleleder, at der er behov for ændringer i omfang og indhold af opgaverne, skal lederen snarest muligt drøfte eventuelle ændringer de berørte lærere.

Det betyder, at skolens ledelse drøfter evt. konsekvenser af ændringerne med den/de berørte lærere, for at sikre at evt. ændringer bygger på en dialog mellem ledelse og lærer. Ledelsens forslag til omlægning af undervisningstimer kan fx være uhensigtsmæssige i forhold til teamets planlægning, hvorfor lærerne kan have et forslag til en bedre løsning.

Ved større ændringer skal ledelsen udarbejde et tillæg til lærerens opgaveoversigt, som angiver ændringens indhold og omfang.

Hvis ændringerne medfører overtid, skal du og skolens leder aftale, om overtiden skal udbetales løbende eller afvikles i et efterfølgende skoleår.

Overarbejde ved skoleårets afslutning

Ved skoleårets afslutning skal der en opgørelse af arbejdstiden for at konstatere, om du har haft overtid.

Hovedprincippet er, at arbejdstiden i opgaveoversigten overføres til opgørelsen.

Har der været ændringer, der har holdt sig inden for den fastlagte arbejdstid i opgaveoversigten, er der ikke yderligere at foretage. Hvis ændringer i undervisningstimer og ""andre opgaver"" går op med hinanden, kan det have betydning for eventuelt

undervisningstillæg. Er "andre opgaver" ændret til undervisning, skal du eventuelt have yderligere undervisningstillæg (afhængig af den lokale lønftale).

Endvidere skal skolelederen opgøre eventuelle pålagte undervisningstimer eller "andre opgaver" ud over opgaveoversigten.

Undervisningstimer ud over opgaveoversigten skal ganges med omregningsfaktor, før overtidstillæg beregnes.

Merarbejde for deltidsansatte

Deltidsansatte får først få overtidbetaling, når timetallet overskrider arbejdstiden for en fuldtidsansat.

For deltidsbeskæftigede nedsættes grænsen for undervisningstillæg i forhold til beskæftigelsesgraden.

Til- og fratræden i skoleåret

Der er særlige regler, hvis du til- eller fratræder i løbet af skoleåret. Da aftalen bygger på et maksimalt undervisningstimetal for skoleåret, skal skolens ledelse foretage en række forholdsmæssige beregninger.

Disse regler gælder også i forbindelse med barsel m.v., hvor TR indgår i drøftelsen, hvis du ønsker det.

Her er to principper for de forholdsmæssige beregninger:

- Det maksimale undervisningstimetal og "andre opgaver" fastlægges i forhold til antallet af *nettoarbejdsdage* (=antallet af mandage-fredage, fratrukket søgnehellidage og feriedage) i perioden
- De udmeldte årlige undervisningstimetal (årlige timer til fag, fagblokke mv., jf. bemærkningen til § 3, stk. 3) planlægges og opgøres i forhold til antallet af *skoledage* i perioden

For opgaver, der ikke er jævnt fordelt over skoleåret, skal der foretages en konkret vurdering. Det kan fx dreje sig om, at der på forhånd er besluttet en ujævn fordeling af undervisningstimetallet, og at "andre opgaver" skal løses på bestemte tidspunkter af skoleåret.

For at kunne foretage de forholdsmæssige beregninger, skal man således have kendskab til

- Antallet af bruttoarbejdsdage (alle mandage til fredage) i skoleåret og den konkrete placering af søgnehellidage og feriedage
- Antallet af skoledage i skoleåret og deres fordeling over skoleåret

Grundprincipperne bygger på, at det maksimale undervisningstimetal svarer til den årlige faktiske arbejdstid for en fuldtidsansat i et skoleår. Derfor skal de forholdsmæssige

beregninger af det maksimale undervisningstimal bygge på antallet af de faktiske arbejdsdage.

For undervisningstimerne gælder, at undervisningsopgaven primært knytter sig til skoledagene, der skal fastlægges lokalt. Derfor afgør antallet af skoledage i perioden, hvordan de udmeldte årlige undervisningstimer (jf. skolens timefordelingsplan) beregnes for en kortere periode. Fx vil dansk på 3. klassesetrin med et årligt timetal på 270 for en periode med 88 ud af 200 skoledage som udgangspunkt indgå med: $88/200 * 270 \text{ timer} = 118,8 \text{ timer}$.

Hvis du er i denne situation opfordres du til at drøfte forholdene med din leder og TR.